

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. De discretione adhibenda iuvando proximo, & saluti animarum
procurandæ. Non plus ultrà.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

III. PUNCTUM

SIC ergo plium est orare Deum pro salute proximi, *Sic sic impium non orare;* Cum sic videlicet de- negetur beneficium proximo in sua gravi ne- cessitate quod ei commode prestare possis & debeas. Nam si verum id est de aliqua necessita- te corporis, quanto id magis de anima, cum præcipue Deus & Christus Dominus id à nobis tantopere exigant; & plerumque in hoc nego- tio magis deferant orationi quam operi? *Orate pro invicem ut salvetur unusquisque: multum enim valet de- precatio iusti assidua.* Unde & Apostolus, *Obse- cro ergo vos fratres per Dominum nostrum Iesum Christum & per charitatem sancti Spiritus, ut ad- iuvetis me in orationibus vestris pro me ad Deum.* Itemque alibi: *adjuvantibus & vobis in oratio- ne pro nobis, Rursumque apertius, Vigilantes, in- quit, in omni instantia & obsecratione pro omni- bus sanctis, & pro me, ut detur mihi sermo in aper- tione oris mei cum fiducia, novum facere myste- rium Evangelij pro quo legatione fungor in cate- na, ita ut in ipso audeam prout oportet me loqui.* Quod si in Apostolo, viro illo ad Evangelij prædicationem divinitus segregato, tantum prodesse posset oratio quantum ipse testatur,

quid de aliis Operariis longè inferioribus dicen- dum erit? Et vero si tantæ est efficacia & neces- sitatis oratio, tu qui illam possis prestare com- mode, non prestabis? An laboranti Apostolo, & petenti iustum panem, denegares? En prope tibi & procul Apostolici viri laborantes in vinea & messe Domini, orationem tuam postulant, urgent, & ambiunt; tu obsurdesces? *Qui obtu- ras aurem ad clamorem pauperis, ipse clamabit & non exaudietur.* **OBSECRO** Domine, mite quem

Prov. 21.

Exod. 4.

*Miserere nostri Deus omnium, & respice nos. & ostende nobis lumen miserationum tuarum, & im- mitte timorem tuum super gentes, quæ non exqui- sierunt te: ut cognoscant quia non est Deus nisi tu. Innova signa, & immuta miracula. Glorifica manuum & brachium dexterarum. Suscita prædica- tiones quas locuti sunt in nomine tuo Prophetæ prio- res. Vide reliqua Ecclesiastici, notato capite. Vi- deri & possunt quæcunque de zelo alibi vel de oratione habentur. Sed magis esset videndum quid abs te desideretur in hac parte: quàm te parùm tangat salus proximi, quàm paucas & frigidas propterea fundas preces: quid deinceps ferventius & efficacius? *Loquar in amaritudine animæ meæ.**

Ecclesi. 36.

Ier. 10.

FERIA TERTIA.

DE DISCRETIONE ADHIBENDA JUVANDO PROXIMO, ET SALUTI ANIMARUM. PROCURANDÆ;

Ad hæc Christi Domini Verba:

In viam gentium ne abieritis, & in civitates Samaritanorum ne intraveritis; sed potius ite ad oves quæ perierunt, domus Israel. Matth. 10.

VERITAS PRACTICA

Non plus ultra.

SENSVS EST, Hanc esse discretionem adhi- bendam juvando proximo, ut præscripti tui effi- cij limites nunquam prætergrediari, neque magis ultra debitum audeas, quàm ne citra deficias.

RATIO EST, Quia in juvando proximus est spectandus ordo divina providentia.

Sed hic ordo æquè exigit, ut ne plus ultra excedas quàm ne citra deficias.

Ergo non plus ultra. Quod quousque se extendat, & quanta sit dignum cautione, diligenter in- dagandum.

I. PUNCTUM.

ET convocatis duodecim Discipulis suis, de- dit illis potestatem spirituum immundorum Matth. 10. ut ejicerent eos, & curarent omnem languorem & omnem infirmitatem. Cumq; illos jam jam mis-

Et 2 surus

surus esset, praecepit eis dicens, In viam gentium ne abieritis & in civitates Samaritanorum ne intraveritis; sed potius ite ad oves quae perierunt domus Israel, Euntes autem praedicate, dicentes, quia appropinqua vit regnum Caelorum. Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate. Et quae plura habentur: in quibus illud magis mirum quod veter adin Gentes seu Infideles & Samaritanos. Ne videheet ut ait sanctus Hieronymus, *Isaia dicitur: se non recipisti Dominum, quod Apostolos ad gentes miserit;* Vel, sicut ait sanctus Hilarius, *Ve minor excusatio Iudaeis esset qui plus sedulitatis in admonitione senserunt, & ab eis repulsi Apostoli, ordine ad gentium vocationem transirent, sicut postea illi aperit significarunt; vobis oportebat primum loqui verbum Dei: sed quoniam repellit illud, & indignos vos iudicavit aeterna vita: ecce convertimur ad Gentes. Sic enim praecepit nobis Dominus.*

Act. 13.

Sicut ergo non minus peccassent Apostoli, si quo illis erat vetitum, attentassent, atque si non effecissent quod erat iustum; sic universim inde discimus discretionem hanc adhibendam esse juvando proximo & salutem animarum procurandam: ut ne ultra quod sibi est ordinatum quisquam magis audeat, quam merito timere debet ne citra debitum officij declinet & deficiat: sed suos intra fines accepti muneris se unusquisque contineat.

Ratio est tanto efficacior, quanto est generalius & certius principium cui innitur de divina providentia, cuius statutum ordinem hic praecipue spectandum monet & demonstrat. Spectandus quidem est ubique semper hic divinus ordo, sed illic praecipue observandus ubi magis elucet; elucet vero praecipue in negotiatione salutis alienae, quae tam pene varia est & diversa quam sunt diversi homines quorum salutem negotieris. Tametsi enim Deus vult omnes homines salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire: Non tamen eodem tempore, non iisdem modis & mediis, non per eadem personas & gratias; sed tanta est non modo diversitas, verum & inaequalitas gratiarum; ut licet omnes homines sint dilecti, alij tamen praeter alios electi dicantur ad gratiam & gloriam, secundum beneplacitum & propositum eius qui operatur omnia, secundum consilium voluntatis suae, ut ait Apostolus. *Pascuntur agri iuxta ordinem suum, & praecinebat Aias, & Pastor ipse de suis ovibus, Cognosco meas, inquit, & cognoscunt me mea, VOS non eratis qui non estis ex ovibus meis, oves mea vocem meam audiunt, & ego cognosco eas & sequuntur*

1. Tim. 2.

Ephes. 1.

1s. 5.

1sai. 40.

me, & ego vitam aeternam do eis, & non peribunt in aeternum.

Sed quanam illae sunt oves? Quanam illa vox Christi quam audiunt, quandonam & per quos auditur? Cur incivitate Corozain, cur in Betfai-dai, vel in Capharnaum praedicatur a Domino; & nullus est praedicationis fructus: In Tyroac Sidone non praedicatur, ubi fructus extitisset? Quid quod Paulus & Silas, *veniti sumus a Spiritu sancto loqui verbum Dei in Asia; & cum tentarent ire in Bithyniam, non permisit eos Spiritus IESU, sed in Macedoniam potius transire voluit?*

Matth. 11.

Act. 16.

Secreta sunt, Mysteria sunt, Sacramenta sunt, interno mentis cultu potius adoranda, quam ulla rationis indagine pervestiganda. Satis id nobis sit scire, quod sapienter observat Estius in suis commentarijs ad verba Christi, *Si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes, DEVM non sollem esse Authorem actionis si ve effectus qui ex praedicatione provenit, sed & omnium mediatorum, & actionum intermediarum quibuscumque voluerit uti, seu quaecumque voluerit adhibere: cur autem illas potius quam alias, aut cur illic & non alibi, hoc unum cum Apostolo respondendum est: O altitudo divitiarum Sapientiae & scientiae Dei! Quam incomprehensibilia sunt iudicia eius! Et investigabiles viae eius! Quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliaris eius fuit?*

Matth. 11.

Rom. 11.

II. PUNCTUM.

SED divinus & arcanus hic ordo aequè exigit ut sine plus ultra excedas, quam ne citra deficias.

Nam cum divinae gratiae, quae ad juvandum proximum sunt necessariae, non distinguantur ab illo quem statum Deus ordine quid facies si ultra ordinem perrexeris? Quid facies sine divina gratia? Quid facies sine illo qui dixit, *Sine me nihil potestis facere? CVR transgredimini verbum Domini quod vobis non cadet in prosperum? Nolite ascendere, dicebat Moses ijs qui cum defecissent citra debitum officij, volebant ultra progredi; Nolite, inquit, ascendere, non enim est Dominus vobiscum, ne corrumpatur coram inimico vestro. Sic erat divina lege cautum: Propheta qui arrogantia depravatus voluerit loqui in nomine meo, quae ergo non praecipiet, interficietur. Sic ipse Deus saepissime contra tales invehitur: Non misit eam & ipse curabant; non loquebar ad eos, & ipsi prophetabant. Quod quam sit noxium, apparuit in illis sacerdotibus, qui sicut Machabaei militare voluerunt, cum sicut illi ad militiam non essent a Deo destinati. Et fugati sunt, inquit Mach. 3. Scriptura, existimantes se fortiter facturos, ipsi autem*

Joan. 15.

Num. 14.

Deut. 18.

1er. 23.

Mach. 3.

autem

autem non erant de semine virorum illorum per quos salus facta est in Israel In die illa ceciderunt sacerdotes in bello dum volunt fortiter facere, dum sine consilio exeunt in praelium. Hoc erat ultra progredi; hoc erat aequè contra Divinum peccare ordinem, quàm si Machabei Divinitus ordinati ad praeliandum, non essent praeliati.

Ecc1.7.

Hinc aptè Sapiens, Noli esse iustus multum, id est nimis, neq; plus sapias quàm necesse est, ne obstupesceas. Quod fusè Apostolus prosequitur, ut iam alibi est declaratum. Dico enim per gratiam qua data est mihi, omnibus qui sunt inter vos; non plus sapere quàm oportet sapere, sed sapere ad sobrietatè; Et unicuiq; sicut Deus divisit mensuram fidei, Si eut enim in uno corpore multa mēbra habemus, omnia autem mēbra non eundem actum habent; ita multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem aliter alterius mēbra. Habentes autē donationes secundum gratiam, qua data est nobis, differentes.

Rom.12.

Quod & in alio loco repetens, sic aptè ad rem nostram. Si totum corpus o. vultus, ubi auditus? Si totū auditus, ubi odoratus? Nunc autem posuit Deum mēbra, unumquodq; eorum in corpore, sicut voluit, quod si essent omnia unum mēbrum, ubi corpus? Q. d. sicut praelarius ille ordo quem Deus in humano corpore posuit perverteretur, si quod eius mēbrum alterius mēbrum munus obiret; ita planè si quis in mystico Christi corpore, quod est Ecclesia, si quis plusquam debet, velit operari confundet ordinem & confunderetur. Quod & e Gregoriè S. Gregorius, ut in prima parte, est obse-

1. Cor. 12.

In Com-

muni Con-

sess. Pontif.

l. 28. Mor.

6. 11.

vatum, unde quæ hic defunt potes repetere, & sancta, inquit, Ecclesia nisi superni sui capiti corpus est, in qua alius alta videndo, oculus; alius recta operando manus; alius ad adjuncta discurrendo, pes; alius præceptorum vocem intelligendo, auris; alius malorum fetorem, bonorumq; fragrantiam discernendo, naris est. Quia corporalium more mēbrorum, dum vicissim sibi accepta officia impendunt, unum de semetipsis omnibus corpus reddunt. Ex post pauca; Sed cum miro consilio Auctor & dispositor noster huic illa largitur qua alij denegat: alij hæc denegat qua illi largitur, mensuras sibi positas egredi nititur, qui quis possit plusquam accepit, conatur: ut fortasse is cui tantum modo datum est præceptorum occulta differere, tentet etiam miracula ceruicere: aut is quem superna virtutis donum ad sola miracula roborat, etiam divina legum pandere seculta contendat. IN PRÆCIPITIO enim pedem porrigit, qui mensurarum suarum limite non attendit. Et plerumq; amittit & quod poterat, qui

audacter ea ad qua peringere non valet, arripere festinat. Nam & mēbrorum nostrorum tunc bene ministerii utimur, cum sua eū officia distinctè servamus. Lucem quippe oculis cernimus: vocem verò auribus audimus. Si qui autem mutato ordine voci oculos, luci aures accommodet, huic incassum utraq; patent. Et quæ ibi fusius presequitur.

Satis hinc aperta propositio: & satis apertum est quàm multa molietur ambitio in animis nostris, quæ nos ulterius promoveant contra hunc divinum ordinem. Cur elevamini super populum Domini? DEI ECISTI eos dum alleuatur.

Num. 16.

Ps 72.

III. PUNCTUM.

NE plus ergo ultra, Ne plus ultra audeamus in iuvandis proximis, quàm ne citrà debitum deficiamus; quia hic maxime spectandus ordo divinæ providentiæ, qui æquè violatur si plusquam disponat audeas, atq; si minus agas quàm statuat, Recupera proximum, inquit Sapiens, secunda virtutem tuam, & attende ne incidas. Incides scilicet si plus attentens quàm virtus tua vel officium tuum patiar.

Ecc1.29.

Legistine aliquando apud Jobum, quid turgidus & insolens Eliu de se prædicet? Ploravit, inquit sum sermonibus, & coarctat me spiritus uteri mei. En venter meus quasi mustiū absq; spiraculo, quod lagunculas non vas dirumpit. Loquar & respirabo paululum; aperiam labia mea, & respondebo. Sic se juniores quidam non vocari temerè ingerunt ad concionandū: quibus & illud Psalmi conveniat: Subito sagittabunt eum, & non timebunt: firmaverunt sibi sermonem nequam.

Job. 32.

Ps 63.

Sed quàm pavendum illud quod in actis Apostolorum narratur; Tentaverunt quidam invocare super eos qui habebant spiritus malos, nomen Domini IESU, dicentes: adiuvo vos per Iesum quem Paulus predicat. Respondens autem spiritus nequam dixit eis: IESUM novi, & Paulum scio: vos autem qui estis! Et insiliens in eos homo in quo erat Daemonium pessimum, & dominatus amborum invaluit contra eos, ita ut nudi & vulnerati effugerent de domo illa. Hoc illis scilicet accidit ut qui à Spiritu S. regi ordinatè nolunt: à malo in ordinatè rapiantur: & malè pereant. Prudèntia tua pone modum. Rationabile sit semper obsequium tuū. Altiora ne qua steteris: sed qua præcepit tibi Deus, illa cogita semper. NEC infra, ut ait S. Gregorius, minima negligens desistas, nec ultra, maxima superbiens tendas: nec minus coneris explere quàm sufficit, nec plus arripias quàm accepisti: ne aut ad mensuram

Act. 19.

Pr. 23.

Rom. 12.

Ecc1. 3.

l. 38. Mor.

c. 11.

Suram quam debes, non pervenias: aut eandem mensuram delevens, extra limitem cadas. Angusta quippe porta est que ducit ad vitam: & ille hanc ingreditur qui in cunctis qua agit, discretionis subtilitate, propter hanc felicitate coarctatur. Nam qui per voluntate proprias securamento se dilatat, an-

guste sibi porta aditum damnat. Quid restat quam illud Christi probum: Vos non intratis, nec introeuntes sinu intrare. Adverte diligenter: & noli altum sapere.

Wid. in x. parte, die 31 Decembris, Et in Comuni Confessorum Pontificum.

FERIA QVARTA DE PACE PROCVRANDA CUM SALUTE.

Intrantes in domum, salutate eam, dicentes: Pax huic domui. Matth. 10.

VERITAS PRACTICA.

Pax in pugna.

RATIO EST, Quia pax est in subordinatione partium.

Sed ista subordinatio non fit nisi pugnando.

Ergo pax in pugna: quod tamen pauci capiunt.

I. PUNCTUM.

DIVINÆ Sapientie divina hæc fuit adinventio, ut cum salute proximi promovenda, jungeret pacem. Cum enim negotium salutis sit valde asperum & difficile, non poterat illa cōdit. asperitas suaviori condimento quam pacis, quæ ab omnibus univertim amatur & colitur. Tantum est pacis bonum, inquit S. Augustinus, ut etiam in rebus terrenis atq. mortalibus, nihil solet gratius audiri, nihil desiderabilius concupisci, nihil postremo possit melius inveniri.

Cum verò multiplex sit genus pacis, totum illud in pugna consistit. Quod certè mirum, cum potius pax ita videatur repugnare pugnae ut si sit pugna, tum pax desit, si pax adsit, desit pugna. Quamobrem eò diligentius revolvenda est veritas quò magis involuta videtur.

Sic autem apertissime & brevissime declaratur: pax est subordinatio partium, quod discrete S. Augustinus exponit de omni genere pacis. Pax inquit, est tranquillitas ordinis: pax corporu, est ordinata temperatura partium. Pax autem irrationabilu, ordinata requies appetitionum. Pax anima rationali, ordinata cognitionis actio, q. consensio. Pax corporis & anime, ordinata vita & salus animantis. Pax hominis mortali & Dei immortalis,

ordinata in fide, sub aeterna lege obedientia. Pax hominum, ordinata concordia. Pax domus, ordinata imperandi atq. obediendi concordia cohabitantis. Pax civitatis, ordinata imperandi atq. obediendi concordia civium. Pax celestis civitatis, ordinatissima & concordissima societas fruendi Dei, & invicem in Deo.

De hac postrema pace non est hic quaestio, sed de aliis speciebus quæ ad triplex tantum genus referri possunt. Nempe cum Deo; Pacem habeamus cum proximo; Pacem habete inter vos. Ac denique nobiscum: Pax Dei, quæ exuperat omnem sensum custodiat corda vestra & intelligentias vestras in Christo IESU. De qua triplici pace sic aptè & breviter S. Bernardus, Quia tentatio est vita hominū super terram, meritò in terra hominū, non gloria sed pax est querenda: Pax cum Deo, Pax cum proximo, Pax cum seipso. Nonne tu verò gloriam magis quam pacem quæris? Quid est quod sæpius tecum & cum proximo turba: pacem, nisi quod quæris gloriam? Itane verò hanc præfers paci? Nil tam adversum veræ paci quam vana gloria, nam cum pax sit in illa subordinatione partium quæ supra descripta est, nil aliud agit gloria quam rectum invertere ordinem. Superbia cordis tui extulit te, habitantem in seipsum petrarum, exaltantem solium tuum.

II. PUNCTUM.

AT verò ista subordinatio seu ordinatissima subiectio partium, in qua triplex illa pax sita est, non fit nisi pugnando.

Cum enim semper naturalis sit repugnantia nostræ appetitus cum ratione nostra, & rationis nostræ cum rationibus proximi atq. ipsius etiā Dei

19. de Civ. Dei. 121.

Ibid. 13.

Matth. 10.

Rom. 14.

Rom. 5.

Marci 9.

Prov. 4.

Ser. 5. in Feslo omn. Sanct.

Abdim.